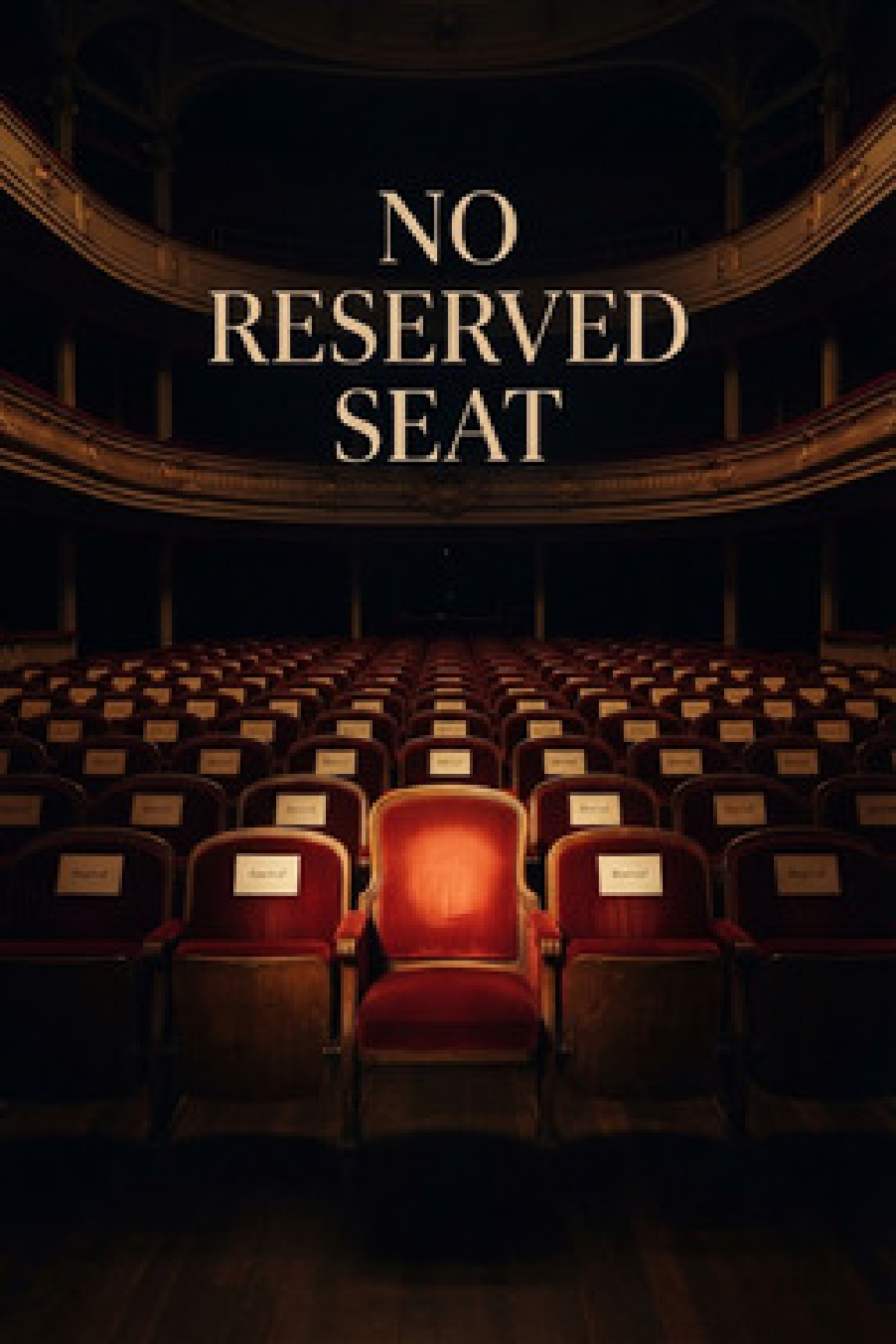

NO
RESERVED
SEAT

HLUTI II

ÞRÖSKULDUR 10

Ekkert frátekið sæti

Í mörg ár trúði ég að sögur þjónuðu því að útskýra.

Útskýra atburð.

Útskýra líf.

Útskýra val.

Útskýra mistök.

Það var eðlileg sannfæring.

Í hvert sinn sem við lesum bók, hlustum á frásögn eða skoðum ævisögu væntum við þess að finna svar.

Siðaboðskap.

Niðurstöðu.

Skipulega merkingu.

Svo uppgötvaði ég eitthvað annað.

Mikilvægustu sögurnar útskýra ekki.

Þær þekkja.

Þær segja þér ekki hvað þú átt að hugsa.

Þær fá þig til að líta upp og segja:

„Ég líka.“

Það er lítill hlutur.

Samt breytir hann öllu.

Því á því augnabliki sem við þekkjum okkur sjálf í einhverju hættum við að vera áhorfendur.

Við verðum þátttakendur.

Þessi bók, þessir þröskuldar, þessi langa yfirferð voru ekki skrifuð til að skapa aðdáun.

Aðdáunin er brothætt.

Hún endist stutt.

Hún lifir á fjarlægðinni.

Ég vildi annað.

Ég vildi nálægð.

Nálægðin fæðist aðeins þegar manneskja þekkir brot af sjálfri sér inni í sögu annarrar.

Landið skiptir ekki máli.

Tungumálið skiptir ekki máli.

Trúin skiptir ekki máli.

Starfið skiptir ekki máli.

Það sem skiptir máli er að þekkja sig.

Á lífsleiðinni hef ég farið yfir mörg landamæri.

Landfræðileg.

Fagleg.

Persónuleg.

Og í hvert sinn komst ég að sömu niðurstöðu.

Manneskjurnar eru miklu líkari en þær halda.

Orðin breytast.

Venjurnar breytast.

Hefðirnar breytast.

En spurningarnar haldast eins.

Óttinn.

Ástin.

Fjarveran.

Vonin.

Ábyrgðin.

Missirinn.

Leitin að merkingu.

Þess vegna getur saga skrifuð á einum stað verið skilin hinum megin á hnettinum.

Ekki af því að hún segir frá menningu.

Af því að hún segir frá mannlegu ástandi.

Þegar ég byrjaði að raða saman brotum reynslu minnar sá ég ekki fyrir mér sögubálk.

Ég sá ekki fyrir mér frásagnarkerfi.

Ég sá ekki einu sinni fyrir mér áfangastað.

Ég var einfaldlega að reyna að skilja hvað hefði orðið eftir.

Eftir vinnuna.

Eftir ferðalögin.

Eftir raunirnar.

Eftir fólkið sem ég hitti.

Eftir árin.

Svarið kom hægt.

Það hafði orðið eftir miklu minna en ég hélt.

Og miklu meira en ég ímyndaði mér.

Eftir stóðu grundvallarreglurnar.

Samböndin.

Lexíurnar.

Nærverurnar.

Ábyrgðin sem tekin var á sig.

Tryggðin sem haldið var.

Og umfram allt stóð eftir eitthvað sem ég náði ekki að skilgreina.

Eins konar þráður.

Ósýnileg tenging milli upplifana sem virtust fjarlægar hver annarri.

Sami þráðurinn sem hefur kannski líka fylgt þínu lífi.

Því sérhver tilvera á sér leyndan vef.

Í fyrstu sjáum við hann ekki.

Við erum of upptekin við að lifa.

Að hlaupa.

Að bregðast við.

Að byggja.

Svo, á vissum tímapunkti, veitir tíminn okkur nægilega fjarlægð.

Og loksins byrjum við að skoða mynstrið.

Ekki fullkomið.

Ekki línulegt.

En raunverulegt.

Kannski er þetta ástæðan fyrir því að við segjum frá.

Ekki til að kenna.

Til að þekkja.

Þekkja það sem var.

Það sem heldur áfram að vera til.

Það sem á skilið að vera fært áfram.

Oft er ég spurður hver boðskapurinn sé.

Sannleikurinn er að hann er ekki bara einn.

Sérhver lesandi gengur inn um ólíkar dyr.

Einhver mun þekkja sig í föðurnum.

Einhver í syninum.

Einhver í missinum.

Einhver í endurfæðingunni.

Einhver í ferðalaginu.

Einhver í sjúkdómnum.

Einhver í seiglunni.

Einhver í ástinni.

Sagan er sú sama.

Inngangurinn breytist.

Og það er í lagi.

Því engin frásögn tilheyrir að fullu þeim sem skrifar hana.

Á því augnabliki sem hún er lesin verður hún líka eign þess sem fer í gegnum hana.

Ég hef lært að virða þessa umbreytingu.

Að stjórna henni ekki.

Að stýra henni ekki.

Að leyfa henni að gerast.

Þegar öllu er á botninn hvolft endurskrifar sérhver lesandi bókina sem hann hefur fyrir framan sig.

Með því að nota eigin reynslu.

Með því að nota eigin sár.

Með því að nota eigið minni.

Þess vegna er engin endanleg lesning til.

Til eru þúsundir mögulegra lesninga.

Allar réttmætar.

Allar ósviknar.

Allar mannlegar.

Kominn hingað, eftir alla þessa þröskulda, finn ég enga þörf fyrir að sannfæra neinn.

Ég þarf ekki að sanna neitt.

Ég þarf ekki að leita samþykkis.

Ég þarf ekki að reisa minnisvarða.

Mér nægir einfaldari möguleiki.

Að einhver, við lestur þessara blaðsíðna, finni snertipunkt.

Að þekkja sig.

Bergmál.

Setningu.

Kafla.

Þögn.

Eitthvað sem fær hann til að hugsa:

„Ég er ekki sá eini.“

Kannski er þetta hið sanna hlutverk sérhverrar frásagnar sem á skilið að vera sögð.

Að minnka fjarlægðina milli manneskja.

Þó ekki væri nema í nokkrar mínútur.

Þó ekki væri nema í nokkrar blaðsíður.

Þó ekki væri nema yfir einn þröskuld.

Því við enda vegarins, þegar titlarnir missa mikilvægi sitt, þegar tölfræðin verður að dufti og þegar tíminn byrjar að

vinna sitt verk, stendur ein spurning eftir.

Ekki hverjum þú dáðist að.

Ekki hverjum þú fylgdir.

Ekki hverjum þú hermdir eftir.

Heldur hvern þú þekktir.

Og þess vegna er þessi þröskuldur til.

Ekki sem niðurlag.

Ekki sem boð.

Ekki sem fyrirmæli.

Heldur sem möguleiki.

Ef þú hefur á þessum blaðsíðum mætt einhverju sem er þitt, þá eru dyrnar þegar opnar.

Þú þarft ekki að biðja um leyfi.

Þú þarft ekki að sanna neitt.

Þú þarft aðeins að ganga í gegnum þær.

Gakktu inn ef þú þekkir þig.